

Roman Rozina

Kajenje ubija

(Podobe iz sanj)

Finančna ministrica, državni sekretar in tri uslužbenke so gospoda Kadilca pričakali stoječ za dolgo sejno mizo, na kateri so bili med mikrofoni na dolgih členastih nosilcih enakomerno razpostavljeni kozarci in platenke z vodo. Spremljevalec je gosta usmeril k finančni ministrici: rokovanje, fraze, nasmeški in prikimavanja. Po štirikrat ponovljeni uverturi drobnih vljudnosti je spremljevalec popeljal gospoda Kadilca k mizi in ga posedel na srednji stol, finančna ministrica mu je istočasno sedla nasproti, s skoraj neznatnim zamikom, upoštevajoč hierarhični položaj v upravi, so se na sedeže spustili še državni sekretar in uslužbenke.

“Prebrali smo vaš dopis, spoštovani gospod Kadilec,” je finančna ministrica odprla mapo in sestanek. “Bili smo soglasni, predlog je zanimiv in tehten. Ampak vendarle bi rada začela z bolj osebnim vprašanjem, če smem. Koliko časa že kadite?”

“Dvainštirideset let,” je obiskovalec izstrelil kot iz topa.

Na bolj obljudeni strani mize niso mogli skriti navdušenja, izdajale so jih sijoče oči, pohvalno prikimavanje, drugi uslužbenki je celo ušel občudujoč vzdih.

“Zelo me zanima tudi, če ni skrivnost, koliko cigaret pokadite? Približno, seveda, zagotovo jih ne štejete,” se je pošalila finančna ministrica.

Obraz gospoda Kadilca je ostal resen: “Škatlico na dan. Pred desetimi leti, torej pred zakonom, ki je prepovedal kajenje v zaprtih prostorih, sem pokadil več, tudi po dve škatlici na dan.”

Vseh pet obrazov na nasprotni strani mize je spreletelo otožno obžalovanje. Finančna ministrica, ki se je prva otresla grenčine, se je naslonila na podlakti in se nagnila proti gostu: "Boste vztrajali, če to vprašanje ni preveč osebno?"

"Verjetno, o tem sploh nisem razmišljal."

Odgovor je vrnil zadovoljstvo na obraze finančne ministrice in njenih sodelavcev.

"Razmišljam pa, ali bi še kupoval cigarete v Sloveniji," je gospod Kadilec v trenutku zresnil srečno stran omizja. "Kot sem vam pojasnil v pismu ..."

"Seveda, seveda, popolnoma vas razumem," je pohitela finančna ministrica. "Rada bi nadaljevala ta pogovor in vas še marsikaj vprašala, a imam čez tri ure neodložljiv sestanek v Bruslju. To nenehno pozvanje so opomini, ki mi jih pošilja šofer, da bi ne zamudila letala. Iskreno se opravičujem, raje bi ostala tu, vendar birokratov v Bruslju to niti najmanj ne zanima. Prepričana sem, da boste našli najboljšo rešitev, državni sekretar ima polna pooblastila, da se dogovori z vami."

Ponavljajoč opravičilo, ki ga je mešala z vljudnostjo, da jo je srečanje res veselilo, in izrekajoč dobre želje gospodu Kadilcu, se je finančna ministrica v spremstvu ene izmed uslužbenk pomikala proti vratom in naposled izginila za njimi. Državni sekretar se je presedel na stol, kjer je prej sedela finančna ministrica, prav tako sta se proti sredini pomaknili uslužbenki.

Državni sekretar je bil izkušen pogajalec, vaje barantanja s sindikalisti, laganja posojilodajalcem in prepiranja s politiki. Dobro je vedel, da je njegova prva naloga ustvariti prijetno, domače vzdušje. Ministrici ni uspelo, je škodoželjno pomislil, nastopila je precej leseno. Pač ne premore diplomatske prefinjenosti, se je nasmehnil gostu, medtem ko je bilo njemu takoj jasno, da je potrebna nostalgичna otvoritev. "Vi ste torej kadili že takrat, ko na cigaretnih škatlicah še ni bilo opozorilnih napisov."

"Ob tistih idiličnih imenih bi bilo to najmanj nespodobno," je bil kratek gospod Kadilec.

"Idiličnih? Ne vem, ali sem vas razumel ..."

"Idiličnih, kaj pa drugega. Drina, Morava, Drava, Neretva, Ibar, Zeta, Vardar. Cigareti so nosili imena rek, turističnih biserov, Bled, Ohrid, Lovčen, Opatija ... A pustimo to pogrevanje minulega, stvarnost so opozorilni napisi in slikice."

"Prav imate, to je, žal, preteklost," je državni sekretar polistal po mapi. "Tu imam vaš dopis, da ste skrajno nezadovoljni s slikicami na cigaretnih škatlah." V tistem trenutku je državni sekretar zavzdihnil, kot da nanj pritiska stotonska stiskalnica, in s tišjim glasom nadaljeval: "Povsem zaupno,

to vprašanje sem že načel z državnim sekretarjem na ministrstvu za zdravje. Nenehno zahtevajo več in več sredstev, med nami rečeno, nikoli jim ni dovolj, hkrati pa tolčejo po tako pomembnem viru, kot so tobačne trošarine.”

“Ne zanima me, kar se menite s kolegi. Če bi natančno prebrali moje pismo, bi vedeli, da protestiram, ker sličice žalijo moj estetski čut.”

“O isti stvari govoriva,” se mu je državni sekretar zavezniško nasmehnil, “precej nepremišljeno in zaletavo so se tega lotili. Resda so zadaj še direktive Evropske unije ...”

“Poslušajte me, prosim, ne govoriva o isti stvari. Nisem vam pisal zaradi sličic na splošno, pritožujem se zaradi konkretnih sličic. Razumete?”

Državni sekretar je negotovo pokimal, gospod Kadilec pa je iz aktovke potegnil nekaj listov s povečavami fotografij cigaretnih škatlic in jih porinil čez mizo. “Vidite? Neostro, brez potrebnih barvnih korekcij, amatersko odigrano; da ne govorim o kompoziciji, osvetlitvi.”

Državni sekretar in uslužbenki so si podajali fotokopije in resno prikimavali, ko je gospod Kadilec neizprosno seciral kakovost in sporočilnost fotografij.

“In vaš predlog je ...” državni sekretar ni več skrival zbranosti.

Gost je znova segel v aktovko in na dan povlekel nov šop listov. Med komentarji jih je drugega za drugim podajal čez mizo. “Rembrandtova *Anatomija dr. Tulpa*, izjemno delo in jasna asociacija. Ali pa, tukajle, njegov *Odrti vol*. Zadnji stadij, razumete? Van Goghov *Avtoportret z obvezanim ušesom*. Močno simbolno sporočilo, pri čemer sploh ni pomembno, ali si ga je odrezal sam ali mu ga je odbil Gauguin.”

Obiskovalec je razprl dva lista večjega formata. “Klasika, srednji vek. *Vrt naslade* Hieronymusa Boscha in Brueglovo *Zmagoslavje smrti*. Tu bi bilo seveda treba izbrati zgolj detajl ali več detajlov, ampak to ni težava, celo če bi zarezali na slepo, ne morete zgrešiti. Za užitkom vedno pride kazen, lepo in jasno povedano.”

Državni sekretar si je, ko je preučeval *Vrt naslade*, nadel očala, gospod Kadilec pa je postajal neustavljiv. “Nedvomno bi bilo treba vključiti tudi kaj novejšega. Recimo Picassa z neizčrpno vrsto ustreznih portretov. Tole so obrazi *Avignonskih gospodičen*, ampak izbira je, kot rečeno, skoraj neomejena. Munchov *Krik*, tega ne bi smeli izpustiti, katero koli od štirih verzij, če jih ni morda še več. Tule, izvolite, Chagallovo *Zeleni violinist*, lahko pa pri njem najdete še celo vrsto podobno plesnivih obrazov.”

Uslužbenki sta povsem izgubili nit, saj je bil razkorak med razlagami gospoda Kadilca in slikami, ki jih je državni sekretar izmenično podajal levo in desno, vse večji.

“Ker smo ravno pri zelenem. Jože Tisnikar, *Rojstvo in smrt*. Pomembno je, da so vključeni tudi domači avtorji. Ali pa Zoran Mušič, *Nismo poslednji*. Naj vas naslov ne zavede, osredotočite se na sliko.”

Glas gospoda Kadilca je zaradi dolgega govorjenja postal hripav. Segel je po plastenki, si natočil v kozarec vodo in jo zlagoma izpil.

“Jasno je, kolikšen je vaš prispevek za javne finance. Samokritično moramo priznati,” je glas državnega sekretarja postal nekoliko patetičen, “da je država jemala z veliko žlico, nismo pa razmišljali, kako bi se vam lahko vsaj malo oddolžili. Mislite, da bi bila rešitev, ki jo predlagate, med vami, kadilci, dobro sprejeta?”

“Nedvomno.”

“Obljubim vam, spoštovani gospod Kadilec, da se bom odločno zavzel za uresničitev vašega predloga.” Po zanosnih besedah je državni sekretar vstal in se nameril na drugo stran mize, uslužbenki sta mu komaj sledili. “Tudi avtorske pravice ne smejo biti ovira. Če pogledamo celoto, je to povsem nepomemben strošek.”

“Pri večini del, ki sem vam jih predstavil, avtorske pravice tako ali tako niso več varovane,” je vstal tudi obiskovalec. “Sicer pa je tudi to lahko merilo pri vašem izboru.”

“Jasno. Res ste temeljito razmislili o težavi in sami poiskali izvirno rešitev. Čestitam, gospod Kadilec. Teh dvajset sličic ...”

“Dvajset?” je presenečeno izdaval gospod Kadilec in razdraženo nadaljeval: “Ne bodite smešni! Najmanj sto jih mora biti, še boljše bi bilo dvesto, tristo. Govorimo vendarle o veliki stvari.”

“Oprostite, številka mi je nepremišljeno ušla. Imate prav, sto in več sto, jasno, ne smemo biti malenkostni. Zadeva ima izjemne razsežnosti, govorimo o res veliki in zelo pomembni stvari.”

Državni sekretar je čvrsto stisnil obiskovalčevo roko, uslužbenki sta se mu ljubko nasmehnili, skupaj so odšli proti vratom. Z roko na kljuki se je državni sekretar zaupno nagnil k ušesu gospoda Kadilca: “Imejte zadevo za urejeno.”

* * *

Leto dni po tistem, ko so se na cigaretne škatlicah pojavile opozorilne sličice z napisi, in pol leta pozneje, ko je deželo zajela zbiralska manija, je postalo popolnoma jasno, da je večina sličic ničvrednih, da je nekaj tistih, ki jih je še moč zamenjavati, in da je resnična trofeja ena sama: *Kajenje maši vaše žile* s sličico podplata in povsem počrnelega prsta. Le tu in tam se je

v prodajalnah pojavila kakšna škatlica, kar so preprosti zbiralci razumeli kot lopovščino, bolj analitično razmišljujoči pa so bili prepričani, da vpliv kajenja na žile ni dovolj dokazan.

Že v začetni fazi zbiralske epidemije, ko so oglaševalske revije in portale polnile ponudbe kot *“Kajenje škoduje vašim pljučem zamenjam za Kajenje povzroča možgansko kap in invalidnost,”* so se zaradi nepraktične dolžine sloganov uveljavile kratice. *“OKOŽZSB menjam za VTDŠVODIP”* je pomenilo, da neki zbiralec za *Vaš tobačni dim škoduje vašim otrokom, družini in prijateljem* ponuja sličico *Opustite kajenje – ostanite živi za svoje bližnje*.

Ko so skoraj vsi zbiralci s škrbastimi korpusi škatlic obstali na predzadnji stopnici, so se oglasili prvi kupci, licitiranje je ponujene zneske poglajalo v nepredstavljljive višine; dvomestna števila so se okrepila s tretjo cifro, nekateri so za *Kajenje maši vaše žile* ponujali celega tisočaka. Ni izključeno, da so bile pretirane ponudbe delo šaljivcev, poleg tega ni bilo znano, ali je bila kakšna bogata transakcija v resnici že izvedena, je pa policija potrdila, da so odkrili precej diletantski ponaredek – nekdo je s tako želeno sličico, medlo fotografijo s spleta, natisnjeno z domačim črnilnim tiskalnikom, prelepil navadno KPTZS, *Kajenje povečuje tveganje za slepoto*.

Torej, leto dni po tistem, ko so se na škatlicah cigaret pojavile sličice, in pol leta zatem, ko je deželo zajela zbiralska manija, so se nekega jutra na družbenih omrežjih pojavile informacije, da v majhni trafiki v prav tako majhnem kraju Tobačevo prodajajo *Kajenje maši vaše žile*. Dve uri pozneje so informacije okupirale tudi tradicionalne medije; najprej so v prometnih obvestilih opozarjali na zastoje in kolone v okolici Tobačevega, kmalu so se v živo oglasili posebni poročevalci. Televizijski reporterji, stoječ pred zaprto trafiko – njen delovni čas je bil od pete do osme zjutraj in popoldne od treh do sedmih –, so v mikrofone zanosno dihali prve novice.

Strastni zbiralci, ki se jim je prvim uspelo prebiti v Tobačevo, so se razleteli po kraju, začela se je divja jaga na neznane kupce in predvsem trafikantko, o kateri se je vedelo samo, da je že priletna in da ji je ime Zdenka. Preprosti zbiralci so kar vsevprek zasliševali drug drugega, saj jih je bilo v nepopisni gneči mnogo več kot domačinov, bolj prebrisani so se usmerili proti šoli in župnijskemu uradu, edinima krajevnima institucijama védenja in znanja. Župnik, ki se je na lastno pobudo odpravljajal spovedat Zdenko, je prekel svojo počasnost in se pred oblegovalci zaklenil v župnijsko klavzuro. V šoli so nekaj časa prijazno odgovarjali na vprašanja, ker pa so spraševalci postajali vse bolj predrzni in nesramni, so poklicali policijo.

Učiteljica tretjega razreda, najstarejša hči trafikantke Zdenke, je izkoristila zmešnjavo v šoli in poklicala mamo. Zanimalo jo je, ali je prodala

vs a *Kajenje maši vaše žile*, česar trafikantka kljub izčrpnemu opisu podplata s počrnelim prstom ni vedela. Ob slovesu je učiteljica zabičala materi, naj se zabarikadira v stanovanju in naj nikomur ne odklepa, takoj po pouku bo ona prihitela k njej.

Sočasno s telefonskim nasvetom so pred enega od le dveh nizkih blokov v Tobačevem pridrli prvi zbiralci. Obešali so se na zvonce, klicali gospo Zdenko, jo rotili, naj se prikaže vsaj na balkonu, nekdo je zaklical, da jo vzame za ženo. Čeprav v vse hujšem direndaju ni bilo jasno, kdo je bil klicatelj in ali je s ponudbo mislil resno, so se na balkonu v drugem nadstropju odprla vrata, v majici brez rokavov se je nad množico pojavil Zdenkin mož, upokojeni podčastnik. Prihod ni bil znak ljubosumnega vznemirjenja, saj klica sploh ni slišal, predsedlo mu je neznosno kričanje, ki ga je motilo pri gledanju detektivske nadaljevanke, njegovem najljubšem in skoraj edinem opravilu. Presenečen zaradi horde postopačev, ki je povsem zapolnila dvorišče, je pozabil na kletvice, ki jih je bil odločen vreči med razgrajače, je pa v nasprotno smer poletela jata glasnih vprašanj in zahtev: naj pride Zdenka, je ostalo še kakšno *Kajenje maši vaše žile*, koliko škatlic je prodala, kdo so bili kupci ... Moški na balkonu je dvignil roko in, ko se je divje vpitje malenkost poleglo, povedal, da v interesu preiskave ne daje informacij, nakar se je vrnil k televizorju.

Le nekaj sto metrov stran je istočasno prišlo do resnejšega izgreda. Skupina nasilnih zbiralcev se je fizično lotila trafike. Krhke plastične stene se niso dolgo upirale širokim ramenom, kamenju in palicam, hitro naraščajoč človeški hudournik je razdejal trafiko in potacal revije, papirnate robčke, osvežilne bombone, porumenele razglednice *Pozdrav iz Tobačevega*, v previrajočem se metežu je bilo nemogoče kar koli prijeti, pobrati, uničujoča lavina teles je lopo in tisto, kar je bilo v njej, zravnila z zemljo.

Ko se je stampedo unesel, je nekaj nežnejših duš in večnih optimistov trgalo s tal pomendrane ostanke. Rekonstruirati jim je uspelo zgolj dva ničvredna zavitka, skoraj do nečitljivosti zdelan *KPRUIŽ*, *Kajenje povzroča raka ust in žrela*, in raztrgano *KZP*, *Kajenje zmanjšuje plodnost*, od katere je ostal porogljiv *nje zmanjšuje plodnost*.

Kataklizma je prinesla streznitev ali vsaj spoznanje, da v Tobačevem ni več česa iskati, ljudje so se začeli razhajati, cesto so spet polnili avtomobili. V uri, dveh bi se naselje vrnilo v običajno zaspanost, a so se neke skotile govorice, da je bilo prodanih pet, šest, celo deset zavojev *Kajenje maši vaše žile*. V razredčeni množici je znova zabrbotalo, zbiralci so se razlezli v vse smeri. Kadar je iskateljska vnema popustila, so se že od kod prikradle govorice, ki so dodale svežega netiva: sivobrad invalid na vozičku naj bi

kupil cel zavoj *Kajenje maši vaše žile*, v grmovju za šolskim igriščem so našli skritega devetošolca, ki je puhal *Kajenje maši vaše žile* ...

Pozno popoldne je v Tobačevo prispela večja enota policije in štirje konjeniki. Megafonski glas iz dveh policijskih vozil, ki sta križarili po kraju, je pozival ljudi, naj se razidejo. Dva kriminalista sta na mestu, kjer je besna horda opustošila trafiko, iskala očividce in popisovala izjave, drugi par, ki je obiskal Zdenko, je moral nasilno vdreti v stanovanje. Predsednik vlade se je v večernih poročilih oglasil iz Turčije: pohvalil je ukrepanje policije, izrazil veselje, da se je stanje umirilo, in obljubil, da bo po povratku v domovino obiskal Tobačevo in se sestal s krajani.

Štiri dni pozneje so trgovine z mešanim blagom, trafike, bifeje, bencinske črpalke in druge prodajalne tobaka preplavile škatlice s sličico razbrazdanega podplata s povsem počrnelim prstom in opozorilom *Kajenje maši vaše žile*. Le nekaj dni za tem je v največjem spletnem oglasniku nekdo za KP9O1oPPR, *Kajenje povzroča 9 od 10 primerov pljučnega raka*, in KPSI, *Kajenje povzroča srčni infarkt*, ponujal kar pet KMVŽ.

Zbirateljski gral je bil razbit, KMVŽ je postal ničvredna kratica.

* * *

Avtomatska steklena vrata so se razprla, vpadljiva ženska približno petintridesetih let in moški boemskega videza, oba otovorjena z nakupovalnimi vrečkami, ter fantek in punčka, najbrž skorajšnja šolarja, so vstopili v prazno tobačno prodajalno. Ženska je stopila k vijugastemu pultu iz svetlega lesa, ki naj bi najbrž predstavljal pramen dima, kakršen se dviguje iz prižgane cigarete.

“Živijo, kaj bi danes?” jo je izza pulta s prijetnim glasom nagovorila gora mišic, razločno narisanih na tesno oprijeti črni majici.

Njen pogled se je s prodajalčevega bikovskega vratu in širokih ramen po zagoreli koži kot po toboganu zapeljal do velike dlani z dolgimi prsti. “Rada bi *Kajenje lahko ubije vašega še nerojenega otroka* v rdeči barvi. Temni, vinsko rdeči.”

Prodajalec se je obrnil proti policam, kjer so bile stotine škatlic zložene kot panji v liliputanskem čebelnjaku. Njegov pogled je vajeno drsel po embalažnem mozaiku, njen je raziskoval mišice razkošnega hrbta, dokler se ni odkimavajoč obrnil proti njej: “Nekaj škatlic je prave barve, ampak niso *Kajenje lahko ubije vašega še nerojenega otroka*. Mora biti prav ta napis?”

Ženska je prikimala in pojasnila, da ne bo imela več otrok. “*Kajenje lahko ubije vašega še nerojenega otroka* zato ne pomeni nobenega tveganja.”

Starejši gospod pri kakšnih šestdesetih, dolgih, skrbno počesanih sivih las in prav takšne brade, ki je med njunim pogovorom vstopil v trgovino, se je obrnil k ženski. "Oprostite, nehote sem slišal vajin dialog. Mi dovolite stavek, dva?"

Ni počakal, da bi presenečenje izginilo z njenega obraza, z levico se je naslonil na pult in zanosno nadaljeval: "Za razumevanje zgodbe se moram predstaviti. Pesnik sem. Pred meseci sem zašel v peklensko ustvarjalno krizo, navdih je poniknil, z ničimer ga nisem obudil od mrtvih. Ko sem povsem obupan nekega jutra prižgal prvo cigareto, me je prešinilo, da vedno kupujem *Kajenje lahko ubije vašega še nerojenega otroka*. Tako kot vam se mi je zdelo povsem nenevarno." Za trenutek je pomolčal in zmagoslavno iskal njen odziv. "Ozkogledo sem prezrl, da so moje pesmi moji otroci, pozabil sem na drage mi metafore, na širjave pomenov, s katerimi nas obdarjajo."

"Zanimivo," se je hladno nasmehnila ženska, "ampak jaz nisem pesnica."

"Motite se," je razširil roke, "vsi smo pesniki, vse nas zapeljujejo čustva."

Ženska je neprepričano skomignila, bolj iz vljudnosti kot radovednosti je vprašala, kaj kupuje zadnje čase.

"*Otroci kadilcev pogosteje tudi sami začnejo kaditi*, vedno le te. Sledim metafori o pesmi kot otroku: moje pesmi bodo srečevale prijatelje, ljudi, ki se jim bodo upali odpreti."

Fantek je začel nergati, da se v vsaki trgovini mudijo predolgo. Ženska je naredila nekaj sunkovitih gibov z glavo, kot bi se želela otresti pesnikovih metafor in otrokove naveličanosti: "Mi lahko pokažete vsa *Kajenje lahko ubije vašega še nerojenega otroka*?" Iz ene od nakupovalnih vrečk je potegnila usnjeno torbico v zamolkli rdeči: "Moralo bi se skladati s to barvo."

"Morda tale, kjer prevladuje elegantna črna, odlično se poda k barvi usnja."

Prestavljala je škatlico po usnjeni podlagi, oboje premikala pred očmi in lovila različne odbleske, nazadnje pa škatlico približala obrazu. "Nekakšen zelen madež je na sliki. Čeprav majhen in nejasen, je zelo vpadljiv, preveč izstopa."

Prodajalec si je pozorno ogledal škatlico in prikimal: "Imate prav, težko ga je ugledati, a ga je potem nemogoče odmisлити. Kaj pa tale v prevladujoči sinji?"

"Ne," je odločno odkimala, "ne maram sinje, spominja me na Smrkce."

Deklica je radovedno pogledala, kaj je mamico napeljalo na njene risane junake, prodajalec pa je previdno poskusil: "Če vztrajate pri *Kajenje lahko ubije vašega še nerojenega otroka*, bo težka, tudi izbira ni največja. Imam pa

Kajenje škoduje vašim zobem in dlesnim v krasnem rdečem odtenku, ki se kar zlije z vašo torbico."

"Nikakor," je njen nasmech razkril zgovorno belino zob. "Si lahko ogledam, kar imate razstavljeno, morda sama dobim kakšno idejo?"

"Lepo prosim, vzemite si čas."

Fantek je zavil z očmi in se pridružil očetu in sestrici, ki sta se ob vhodu čepe kratkočasila z igrico na telefonu.

Močan, težek vonj je pospremil prihod starejše gospe, ki je hladno premerila prostor in odsekano zahtevala kaj zelo prestižnega, bogatega.

Prodajalec je iz regala izbral tri škatlice in jih položil pred gospo: "Ta kolekcija ..."

"To je vendar slovensko," ga je prekinila. "Nimate ničesar iz uvoza, česa nemškega, švicarskega?"

"Seveda, vendar so cene precej višje ..."

"Tudi brez vaših komentarjev vem, da kakovost stane."

Prodajalec ji je z nasmeškom prikimal. "Nisem tako bogat, da bi kupoval poceni."

"To vas nič ne briga! Z možem sva pošteno zaslužila vsak cent."

"Morda *Cigarettes cause strokes and heart disease* s podobo poslovneža, ki se drži za srce. Ali pa ta, *Rauchen verursacht 9 von 10 Lungenkarzinomen*. Igra števil in dostojanstven pogled, ki mu gospejina bleda polt daje skoraj angelsko razsežnost."

"Dajte mi vsakih deset in poskrbite za aranžma v obliki visoke stavbe. Stolpa ali svetilnika, razumete?"

Prodajalec je pokimal, ko pa ga je gospa sumničavo prebodla z očmi, je uslužno dodal: "Kolegica iz cvetličarne, dvoje vrat naprej, je prava umetnica. Zagotovo ne boste razočarani."

"Čez četrto uro pridem iskat," se je obrnila, "imejte pripravljeno!"

Prodajalec je globoko vdihnil in počasi izdihnil, ob pultu se je sprehodil do ženske, ki je iskala *Kajenje lahko ubije vašega še nerojenega otroka*, ki bi se ujemalo z njeno torbico: "Ste našli kaj primernega?"

"Všeč mi je *Kajenje povečuje tveganje za impotenco*, te težke temno srebrne barve kot pred nevihto, ampak ne vem," je stišala glas, "kaj bi rekel mož. On ne kadi redno, kadar pa je razdražen, obsedeno prižiga cigareto za cigareto. V dveh urah je sposoben pokaditi celo škatlico."

"Ne bi si mislili," je tudi prodajalec govoril tiše, "koliko žensk za svoje može kupuje prav *Kajenje povečuje tveganje za impotenco*."

"Menda vendar ne," jo je posilil smeh.

“Lahko mi verjamete. Gospe srednjih let se zelo zelo pogosto odločajo zanje. Nespodobno bi bilo ugibati, zakaj, ampak ...” je stavek namesto z besedami končal z obrazno mimiko.

“Torej se vam zdim ...”

“Nikakor,” jo je hlastno prekinil, nato pa globoko zazrt v njene oči počasneje nadaljeval: “Možem jih precej pogosto kupujejo tudi postavne, privlačne mladenke.”

“Morda veste, zakaj jih kupujejo one?” ni umaknila pogleda.

“Lahko ugibam, da jih mika sprehoditi se po ulici, pogledati, kaj se dogaja za drugimi plotovi. Včasih je doma dolgočasno in enolično.”

Z igrano ogorčenostjo je odkimala, ni mu ušlo, da je pravzaprav preverila, ali so mož in otroka še zatopljeni v igro. “Dajte mi jih cel zavoj.”

Zadovoljna se je s poudarjenim zibanjem v bokih vračala k blagajni. “Mami je gotova, samo plača še.”

“Končno,” si je oddahnil fantek.

Prodajalec je dvignil pogled s plačilne kartice. “Najlepša hvala, gospa Mina,” je počasi vlekel njeno ime, prav tako počasi spustil pogled, kot bi se mu bilo težko ločiti od njenih rjavih oči, in na račun pripisal svojo telefonsko številko.